

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HSV 380 kV Vierverlaten-Ens
Postbus 111
9200 AC Drachten

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega

Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega

Telefoon
140561

Fax
(0561) 6136 06

Internet
www.weststellingwerf.nl

E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 1 juli 2026

Zaaknummer: 0098295036
Documentnummer: 0098842112

Behandeld door: [REDACTED] [REDACTED]

Onderwerp: zienswijze ontwerpvoorkeursbeslissing HSV 380kV Vierverlaten Ens

Geachte heer, mevrouw,

De gemeente Weststellingwerf maakt hierbij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de ontwerp-voorkeursbeslissing voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten en Ens.

De gemeente onderkent het belang en de noodzaak van uitbreiding van het landelijke hoogspanningsnet. De toenemende vraag naar transportcapaciteit als gevolg van de energietransitie, netcongestie en de verduurzaming van woningen en bedrijfsprocessen maakt uitbreiding van de energie-infrastructuur noodzakelijk.

Tegelijkertijd heeft de voorgenomen verbinding directe gevolgen voor het grondgebied van Weststellingwerf, onze bedrijven, onze inwoners, de natuur en de kwaliteit van onze leefomgeving. Vanuit die verantwoordelijkheid brengen wij met deze zienswijze de volgende aandachtspunten onder uw aandacht.

1. Het gekozen tracé heeft voor Weststellingwerf forse ruimtelijke impact

De gemeente Weststellingwerf heeft kennisgenomen van de ontwerp-voorkeursbeslissing voor het tracé van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten en Ens.

Hoewel de gemeente bij voorkeur geen aanvullende bovengrondse hoogspanningsverbinding op haar grondgebied zou realiseren, constateren wij dat het voorliggende tracé van de onderzochte alternatieven naar verwachting de minste impact heeft voor de regio. Het voorkeurstracé is in lijn met het uitgebrachte regioadvies. Alhoewel dit voorkeurstracé de meeste impact op Weststellingwerf heeft, hebben wij ons wel achter het regioadvies geschaard. Tegelijkertijd heeft dit tracé veel

impact op onze inwoners en ondernemers die in het betreffende gebied wonen en werken. Ook heeft het een duidelijke impact op de kwaliteit van hun leefomgeving en op de beide natuurgebieden, Brandemeer en Rottighe Meente in dit deel van onze gemeente. Hoe groot die is hangt sterk af van het uiteindelijke tracé en de uitvoering.

De gemeente spreekt in haar zienswijze uit dat ze onderschrijft, dat dit tracé voor de regio de minst ingrijpende variant is. Echter de verdere uitwerking dient zorgvuldig plaats te vinden, zodat de belangen van inwoners, bedrijven, landschap en leefomgeving adequaat worden geborgd.

In de verdere plan- en besluitvorming verwacht de gemeente, dat u in nauw overleg met onze inwoners en ons expliciet de mogelijkheden daartoe onderzoekt en meeweegt in relatie tot de negatieve impact. Een goede planuitwerking vraagt daarbij als uitgangspunt dat ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing, gezondheidsaspecten en heldere communicatie richting betrokken inwoners integraal en volwaardig worden meegenomen in de verdere uitwerking van het tracé.

De gemeente meent, dat u, conform de uitgangspunten van de Omgevingswet, sterk moet inzetten op bescherming van omgevingskwaliteit en landschap, nadrukkelijker positioneren van de evenwichtige toedeling van functies (ETFAL), met de constatering dat Weststellingwerf onevenredig wordt belast en instemming alleen kan onder voorwaarden van volledige compensatie en mitigatie.

2. Gezondheidsrisico's zoveel mogelijk voorkomen

De gemeente Weststellingwerf hecht groot belang aan het beschermen van de gezondheid van inwoners.

Hoewel wetenschappelijk geen eenduidig causaal verband is vastgesteld tussen blootstelling aan magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen en gezondheidseffecten, geven de adviezen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu aanleiding om het voorzorgsbeginsel toe te passen.

De gemeente maakt zich zorgen over mogelijke gezondheidsrisico's voor inwoners die in de nabijheid van het tracé wonen of verblijven.

Dit geldt uiteraard ook voor toekomstige woningbouwontwikkeling in en aan de dorpen in dit gebied. Magneetvelden ten gevolge van de nieuwe hoogspanningsverbinding mogen geen negatieve impact hebben op de gezondheid van inwoners. De gemeente vraagt de minister daarom te voorkomen dat de 380kV hoogspanningsverbinding een negatieve impact op woningbouw- en dorpsontwikkeling zal hebben.

Wij gaan ervan uit dat bij de verdere planuitwerking het voorzorgsbeginsel leidend is en dat het ministerie en TenneT zorgdragen voor maximale afstand tot bestaande en toekomstige woonfuncties, scholen en andere langdurige verblijfsfuncties, zodat mogelijke risico's zoveel mogelijk worden vermeden en waar mogelijk volledig worden uitgesloten.

3. Heldere communicatie richting inwoners

De gemeente benadrukt het belang van tijdige, duidelijke en toegankelijke communicatie richting inwoners en andere belanghebbenden.

Voor inwoners is het van groot belang dat helderheid wordt geboden over planning, effecten, procedures en vervolgstappen. Transparante communicatie draagt bij aan vertrouwen en voorkomt onnodige onzekerheid.

Wij verzoeken het Ministerie van Economische zaken en Klimaat en TenneT om de communicatie richting inwoners in de vervolgfase actief en zorgvuldig vorm te geven en de gemeente hierin tijdig te betrekken.

4. Ruimhartige uitkoopregeling en compensatie

De gemeente verwacht dat voor direct getroffen inwoners een ruimhartige uitkoopregeling en compensatieregelingen zorgvuldig, transparant en ruimhartig worden toegepast. Daarbij moet nadrukkelijk ruimte bestaan voor maatwerk voor inwoners die onevenredig zwaar worden geraakt door de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding.

De gemeente vraagt daarbij in het bijzonder aandacht voor agrarische ondernemers. In de praktijk worden zij onevenredig hard geraakt wanneer uitsluitend de woning kan worden aangekocht en niet het agrarisch bedrijf als geheel. Agrariërs zijn vanwege de bedrijfsvoering veelal gebonden aan wonen in directe nabijheid van hun bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie waarin verhuizen feitelijk nauwelijks mogelijk is en betrokkenen indirect worden gedwongen op de huidige locatie te blijven wonen. De gemeente verwacht dat hiervoor een passende, uitvoerbare en ruimhartige oplossing wordt uitgewerkt. Indien agrariërs wel besluiten in te gaan op het aanbod om te verhuizen, dan ontstaat een ingewikkelde situatie waarbij de bedrijfswoning verkocht kan worden aan iemand die niet gebonden is aan het bedrijf. Dit kan tot ongewenste complicaties leiden.

Daarnaast constateren wij dat een termijn van zes maanden waarin een uitgebracht bod geldig blijft, in de huidige woningmarkt onvoldoende is om zorgvuldig passende vervangende woonruimte te vinden. De gemeente verzoekt daarom nadrukkelijk om ruimere termijnen en voldoende flexibiliteit binnen de regeling.

De gemeente acht het van groot belang dat betrokken inwoners tijdig duidelijkheid krijgen over de mogelijkheden, voorwaarden en procedures en dat gedurende het gehele proces een ruimhartige benadering wordt gehanteerd.

Naast individuele compensatie gaat de gemeente ervan uit dat voor het gebied als geheel sprake zal zijn van een ruimhartige en bovenwettelijke compensatie. Daarbij sluiten wij aan bij hetgeen door het ministerie zelf is opgenomen, namelijk dat aan deze keuze duidelijke randvoorwaarden voor een rechtvaardige uitvoering dienen te worden verbonden, waaronder het tijdig vaststellen van een wettelijke compensatieregeling, inclusief planschade, en een kader voor bovenwettelijke compensatie.

In het bestuurlijk overleg van 13 mei jl. is door het ministerie toegezegd dat de compensatie voor dit specifieke gebied wordt ondergebracht in een gebiedsfonds. De gemeente verzoekt u deze toezegging expliciet en juridisch-bestuurlijk geborgd op te nemen in de verdere stukken en besluitvorming.

5. Verkabeling van het bestaande 110 kV-tracé

De gemeente zet gelet op de impact van deze ontwikkeling nadrukkelijk in op het parallel verkabelen van het bestaande 110 kV-tracé langs het nieuwe 380 kV-tracé. Deze verkabeling is voor de gemeente essentieel.

Wij begrijpen dat dit uitgangspunt reeds onderdeel is van de huidige planvorming. De gemeente acht het echter van belang dit nadrukkelijk te bevestigen en verzoekt u deze verkabeling integraal en onverkort onderdeel te laten zijn van de verdere uitwerking.

Deze maatregel is essentieel om de ruimtelijke en landschappelijke impact van de nieuwe verbinding te beperken en de belasting voor het gebied zoveel mogelijk te compenseren.

6. Slappe ondergrond, funderingsschade en watersysteem

Er is sprake van een slappe ondergrond met funderingsschade aan gebouwen en infrastructuur tot gevolg. De vraag is wat roering in de grond door de zware mastfundering en het toegankelijk maken van het tracé voor zwaar materieel op de lange termijn voor gevolgen zal hebben. Welke impact kan deze verstoring hebben op de natuur, de hydrologie, de bodem en eventueel de drinkwatervoorraad zijn.

Het is in het gebied nu al voortdurend zoeken naar de balans tussen landbouw en natuur, tussen landbouw en het belang van extra waterberging in de regio. Agrariërs betalen nog voor de laatste ruilverkaveling.

Zoals bedoeld in de Omgevingswet en als uitgangspunt genomen in zowel de provinciale als de gemeentelijke omgevingsvisie wordt het principe 'Water en Bodem Sturend' gehanteerd. De gemeente vraagt de minister dit te respecteren en ook expliciet te hanteren, gezien de risico's voor bodem, watersysteem en landbouw in dit deel van Weststellingwerf.

De onderhoudskosten van infrastructuur in dit gebied zijn door de slappe ondergrond én de functie van het gebied in het regionale watersysteem hoog. De gemeente wil geborgd zien, dat Weststellingwerf nu en in de toekomst niet enkel de lasten en extra kosten ervaart. Dit betreft ook kosten die derden claimen ten gevolge van de ingrepen in bodem en watersysteem en daaruit voortvloeiende gevolgen zoals bijvoorbeeld bodemdaling, funderingsschade en schade aan infrastructuur.

De gemeente verzoekt u compensatie nadrukkelijk bovenwettelijk en ruimhartig te positioneren. De gemeente vraagt de minister dit nadrukkelijk te betrekken bij de verdere planuitwerking en wenst ook juridisch gevrijwaard te worden van (mogelijke) toekomstige kosten en of claims van derden die terug te leiden zijn op aanleg en onderhoud van de 380kV hoogspanningsverbinding.

7. Zorgvuldige inpassing en aandacht voor landschap en natuur

Voor het deeltracé door Weststellingwerf vraagt de gemeente nadrukkelijk aandacht voor een zorgvuldige landschappelijke en ruimtelijke inpassing. Dit gebied kent al diverse opgaven die gerelateerd zijn aan de transitie in het landelijk gebied.

Het betreft hier een "leeg gebied", althans op het oog. Een gebied met bijzondere natuurwaarden, hoogwaardige landbouw en een bijzonder landschap. Het is een waardevol open veen- en moeraslandschap waar hoge masten en grote lijn opstellingen een forse impact hebben. De ogenschijnlijke "leegheid" mag er niet toe leiden, dat het automatisch als geschikt voor grote landelijke opgaven gezien wordt, als wingewest.

De potentiële impact op de natuurgebieden Rottige Meente en Brandemeer, betreft naar verwachting vooral verstoring van vogels, aanvaringsrisico door de lijnen en de landschappelijke impact van de hoge masten en lange lijnen. Het betreft laagveen en zeldzame soorten, zoals de grote vuurvlieder. Hier kan geen sprake zijn van verstoring of het in gevaar brengen van

instandhoudingsdoelen. Juist in de natte natuurgebieden zijn de risico's voor vogelslachtoffers groot.

Bij de verdere uitwerking dient ook expliciet rekening te worden gehouden met beoogde toekomstige woningbouwontwikkeling bij de dorpen in het gebied. Wij verzoeken u bij de nadere uitwerking en eventuele hertracering er zorg voor te dragen, dat dergelijke lokale ontwikkelingen niet worden belemmerd.

8. Betrokkenheid bij de verdere uitwerking op gemeentelijk grondgebied

De gemeente verzoekt nadrukkelijk om actief en vroegtijdig betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van het volledige tracédeel dat over het grondgebied van Weststellingwerf loopt.

Binnen het gehele tracé spelen belangrijke ruimtelijke, landschappelijke en maatschappelijke belangen. U spreekt over het opstellen van een landschapsplan. De lokale gebiedskennis van de gemeente is essentieel om te komen tot een zorgvuldige inpassing en een optimale afweging van belangen. De gemeente verwacht van u, dat u hier lokaal uitgevoerde analyses en opgestelde visies en plannen bij betreft. De door het ministerie toegezegde compensatie per strekkende kilometer voor het gebied beschouwen wij op dit moment als ondergrens.

Wij verzoeken het ministerie rekening te houden met de stapeling van aandachtspunten in het gebied. De gemeente verwacht van het ministerie, dat deze de oproep tot het integraal beoordelen, zoals bedoeld in de Omgevingswet, van de cumulatie van ruimtelijke opgaven in het gebied (o.a. 380 kV, gaswinning, water, Lelylijn) ter harte neemt. Wij verzoeken u daarbij de gemeente gedurende het gehele vervolgproces als volwaardige gesprekspartner te betrekken bij alle nadere uitwerkingen op gemeentelijk grondgebied.

9. Ambtelijke capaciteit

Om als gemeente ons als volwaardig gesprekspartner in te kunnen zetten zullen wij gedurende enige jaren extra capaciteit binnen de organisatie moeten aantrekken. Wij verzoeken u de gemeente hiertoe in staat te stellen door tijdelijk extra middelen beschikbaar te stellen.

10. Betrokkenheid gemeente in de vervolgfase

De gemeente Weststellingwerf verwacht als direct betrokken overheid nauw betrokken te blijven bij de verdere planuitwerking.

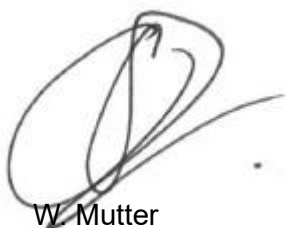
Dit betreft in het bijzonder:

- de landschappelijke en ruimtelijke inpassing;
- de uitwerking van het tracé door Weststellingwerf;
- de verkabeling van het 110 kV-tracé;
- de toepassing van het voorzorgsbeginsel;
- de communicatie richting inwoners.

Wij vertrouwen erop dat onze zienswijze zorgvuldig wordt betrokken bij de verdere besluitvorming.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'W' followed by a horizontal line and a small dot.

W. Mutter

gemeentesecretaris